

УДК 378.016:[811.111'276:34]

<https://doi.org/10.31652/2415-7872-2024-77-19-25>

КАТЕРИНА БАБЕНКО

<https://orcid.org/0000-0003-3957-0257>

babenkoekaterina47@gmail.com

кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри теорії та практики перекладу,
Класичний приватний університет
вул. Жуковського, 70-б, м. Запоріжжя

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ПРАВОЗНАВЧОГО НАПРЯМКУ

У статті виділено основні проблеми англomовної підготовки магістрів, які навчаються за спеціальностями «Право» та «Правоохоронна діяльність». Вирізняє та впорядковує найбільш ефективні підходи до вивчення навчального курсу «Іноземна мова спеціальності». Упродовж освітньої діяльності магістрів визначено способи активізації фахової мовної підготовки студентів. Під час проведення практичних занять перевірено дієвість традиційних та інтерактивних завдань для студентів. Особливу увагу приділено самотійному прослуховуванню та перегляду автентичних матеріалів за фахом із їхнім подальшим колективним обговоренням.

Ключові слова: англomовна підготовка; ділове спілкування; іноземна компетентність; правознавець; професійні навички комунікації; юридична документація.

KATERYNA BABENKO

Candidate of pedagogical sciences Associate Professor,
Department of Translation Theory and Practice,
Classic Private University
Zhukovsky street, 70-b, Zaporizhzhia

GENERAL PROBLEMS OF ENGLISH-LANGUAGE TRAINING OF MASTERS OF LAW

The article determines the problems of English-language training of future Masters of Law and Masters of Law Enforcement. The following problems occur in the course of training: insufficient special knowledge of English, poor Grammar knowledge of a professional business language, shortage of practical use of language skills, and difficulties in an educational book choosing. There are differentiated, communicative, person-oriented, problematic, and thematic approaches which help students to study the subject «Foreign Language of the Specialty».

The purpose of the article is to set up the main problems of professional training of Masters of Law and Masters of Law Enforcement. It is necessary to arrange approaches of study, to mark out the ways of activation, and to demonstrate the practical results of solving problems in the process of professional English-language training of future Masters.

The active methods are thorough study of special vocabulary and grammar of Law, analyze and collective commentary of samples of jurisdictional documentation, and writing professional language peculiarities in topical dictionaries. Most of the traditional and interactive tasks are directed to the Masters' self-reliant work. Particular attention is paid to independent listening and viewing of authentic Law materials with their following collective discussion. The depth and effectiveness of studying are controlled through comments and messages of students, throughout collective discussion of real professional problems and situations. General problems of English-language training are successfully being solved by the complex usage of effective studying approaches.

Complete study of professional terminology, the writing of thematic dictionaries, listening and viewing authentic materials, referring to English-language sources in educational preparation makes Masters more attention to the subject «Foreign language of the specialty». Constantly applying to jurisdictional documentation, comparison of legal systems in different countries makes students interested in their studying of professional English. Future Masters working on a collective analysis of specialized themes. They want to learn the training course deeper too.

Key words: English-language training; business communication; foreign language competence; lawyer; professional communication skills; jurisdictional documentation.

Навчання магістрів у сучасних умовах потребує детального підходу до їхньої англomовної підготовки. Актуальність проблеми полягає в тому, що магістри, які навчаються за напрямками «Право» та «Правоохоронна діяльність», володіють навичками юридичного професійного спілкування. У курсі магістерської підготовки очікувано здійснюється подальше вдосконалення

сформованих навичок. Упродовж практичного викладання навчальної дисципліни «Іноземна мова спеціальності» виникають питання, які перешкоджають процесу іншомовної підготовки студентів.

Основне завдання англомовної підготовки правознавців – формувати вміння вирішувати професійні проблеми під час ділового спілкування [10, с. 129; 15, с. 71], здатність відстоювати власну точку зору на професійному рівні [10, с. 206, 229]. На жаль, майбутні фахівці часто демонструють нестачу спеціальних знань при спробі спілкуватися англійською мовою. У магістрів виникають утруднення при вивченні лексико-граматичного матеріалу юридичного спрямування [9, с. 110; 10, с. 106, 230, 234; 17, с. 60], при перекладі спеціальних текстів [10, с. 230]. Потреба у спілкуванні поряд з відсутністю практичного використання англійської мови [10, с. 208, 231] призводять до зниження активності студентів на практичних заняттях [10, с. 130, 208], до спадання мотивації при вивченні дисципліни [6, с. 163; 9, с. 106; 10, с. 33; 203].

Основним джерелом вивчення професійної мови є підручник. Зміст підручника необхідно регулярно поновлювати відповідно із новітніми тенденціям професійного навчання [8, с. 16, 30]. Вивчення професійної іноземної мови у взаємозв'язку зі спеціальними предметами допомагає магістрам швидше опанувати необхідними комунікативними навичками [12, с. 72].

Педагоги радять урахувати різний рівень мовної підготовки магістрів [6, с. 163; 10, с. 33, 80], створювати умови для безперервного вивчення навчальної дисципліни [10, с. 81; 11, с. 4]. Залежно від мети практичного заняття вчені застосовують диференційований [10, с. 130], комунікативний [10, с. 33, 106, 255], проблемний [10, с. 208], особистісно-орієнтований [8, с. 38; 7, с. 106], тематичний [6, с. 163], навчально-дослідницький [15, с. 71] підходи до процесу навчання. Активізація навчального процесу відбувається завдяки рамковій технології [10, с. 278], інтеграції [9, с. 48], контактуванню із зарубіжними партнерами [10, с. 203, 209, 219].

Вчені використовують на заняттях активні методи роботи: ділові та рольові ігри, ситуативні й комунікативні вправи [8, с. 83; 9, с. 13, 92], різні типи проєктів, ситуативні екскурсії [10, с. 106, 171, 209]. Особливу увагу педагоги приділяють ґрунтовному вивченню фахової термінології [10, с. 113, 209], опрацюванню автентичних текстів та країнознавчих джерел [9, с. 15, 48; 10, с. 81, 235, 255], перегляду новин і фільмів англійською мовою [9, с. 93; 13, с. 73], практичному зв'язку з правничими системами інших країн [6, с. 164; 8, с. 74]. З метою активізації освітнього процесу та підвищення інтерактивної взаємодії магістрів учені радять пов'язувати матеріали відео з темами практичних занять [14, с. 149].

Переважна частина навчальних годин курсу відводиться на самостійну роботу студентів [10, с. 130, 171; 9, с. 32]. Незвичайні види робіт приваблюють магістрів, вони намагаються опанувати навички професійного спілкування. Педагоги пропонують магістрам наступні види самостійної діяльності: брифінг-дискусії, кейси, крос-культурний аналіз фахових ситуацій [9, с. 84; 13, с. 72], мозковий штурм, складання та графічну реалізацію ментальних карт [6, с. 182], дослідницькі та пошукові завдання [10, с. 171; 15, с. 73], підготовку портфоліо [8, с. 223] і різних типів презентацій [8, с. 15, 73; 11, с. 6; 13, с. 73], перегляд та прослуховування відео й аудіо матеріалів [8, с. 6; 10, с. 34, 81]. Педагоги також пропонують проводити бінарне заняття з носіями мови. Під час бінарного заняття магістри навчаються застосовувати нові знання в реальних ситуаціях, проявляють зацікавленість до пошукової діяльності [13, с. 72].

Корисним для магістрів буде аналіз професійних ситуацій, реконструкція тексту, гра у мовні ігри засобами візуалізації та Інтернет програм [9, с. 46, 62, 131; 10, с. 207; 14, с. 148]. Педагоги радять моделювати квазіпрофесійні ситуації з подальшим спільним розглядом. Вирішення таких завдань сприяє плідному гармонійному розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності студентів [13, с. 72]. Покращенню навичок спілкування також сприяють мультимедійні програми. Серед переваг подібних програм викладачі виокремлюють модульність, інтелектуальність та мережеві можливості [11, с. 4].

Протягом навчання в майбутніх фахівців права формуються різні компетенції. Активізація комунікативної компетенції потребує активної взаємодії викладача і студентів, спілкування студентів у парах або в групах [9, с. 106; 7, с. 48]. Професійна іншомовна компетентність посилюється за рахунок контактування з правознавцями-носіями мови [9, с. 31, 117; 7, с. 51]. При формуванні соціокультурної компетенції слід враховувати соціолінгвістичний, соціокультурний та соціальний компоненти [9, с. 110; 12, с. 106; 17, с. 60]. Контроль набутих навичок здійснюється у вигляді письмових робіт, тестів [9, с. 62], автоматизованих тестових систем [14, с. 148]. Невирішеною частиною виділеної проблеми є відсутність чіткої системи фахової англомовної підготовки магістрів юридичного напрямку.

Мета статті – установити головні проблеми професійної підготовки магістрів юридичного факультету: упорядкувати існуючі підходи до вивчення магістрами навчальної дисципліни «Іноземна мова спеціальності»; виділити шляхи активізації мовної підготовки студентів; продемонструвати практичні результати вирішення проблем у процесі професійної англомовної підготовки магістрів.

На практичних заняттях часто виявляється, що магістри мають недостатні фахові знання з англійської мови. Причиною є розрив у навчанні за бакалаврською й магістерською програмами, а також обмежена кількість годин, відведена для засвоєння та практичного застосування професійного словника. Для вирішення цієї проблеми студентам пропонують спеціальні вправи для вивчення юридичної лексики. Це завдання на визначення певного терміну англійською мовою, повторення частин мови та їхнє вживання в юридичній документації, тренування на використання кліше у спілкуванні [1, с. 1-10]. Магістри також занотують нові слова, кліше, складні для писемного та усного використання вирази в тематичний словник.

Зразок завдання: *the first part of each word is already in the sentence. Complete it with the second part, which you will find in the box.*

__atim	__ditional	__dulent	__empt	__ended	__erial	__gious	__inal	__itual	__ndant	__orate
__pational	__sible	__tiable	__tory	__vent						

1. Because of the recent phenomenon of the 'compensation culture', claims for **occu**_____ accidents have almost doubled in the last ten years. (referring to jobs and work)
2. So many complaints about the company's behaviour were reported that a **manda**_____ injunction was imposed ordering them to cease trading. (obligatory or necessary according to the law or rules)
3. Some special savings accounts are popular with small businesses because the interest paid is **ex**_____ from tax. (not required to pay, or not covered by law)
4. The terms of the contract are **nego**_____ up to the moment it is signed. (able to be changed by discussion)
5. The claimant produced a **verb**_____ transcript of the conversation he had had with the defendant. (in the exact words)
6. On the claimant's application for summary judgement, the defendant was given **uncon**_____ leave to defend himself. (with no conditions attached)
7. The company was accused of making a **frau**_____ insurance claim by exaggerating the value of the goods it had lost. (not honest, aiming to deceive people for financial gain)
8. Technically we can sue the company for breach of contract, although this is not really a **fea**_____ option. (possible or practical)
9. New legislation has made Clause 6b of the contract **redu**_____. (no longer needed or valid)
10. **Hab**_____ breaches of safety regulations are being investigated by the Health and Safety Officer. (doing something repeatedly)
11. When he bought the company, it was barely **sol**_____ but he turned it into one of the most successful organisations in the country. (having enough money to pay debts)
12. The lawsuit against the organisation was dropped because there was not enough **mat**_____ evidence. (important or relevant)
13. We were expecting to receive a big fine, but in the event we were ordered to pay only **nom**_____ damages. (a very small amount)
14. The issues of **corp**_____ responsibility at local, national and international levels have been receiving a lot of coverage in the press. (referring to a company)
15. The contract is **open**_____ although there is an initial probationary period. (with no fixed period, or with some items not specified)
16. Be careful what you say: some companies are extremely **liti**_____. (very willing to bring a lawsuit against someone to settle a disagreement)

Відмінність граматичних особливостей професійної мови від мови повсякденного спілкування стає причиною нової проблеми: магістри зазнають труднощів при побудові власних висловлювань та при перекладі фахових текстів із рідної мови на англійську. Студенти опрацьовують зразки ділової документації. Особлива увага приділяється структурі речень. Кожне граматичне явище коментується в групі [1, с. 11–16].

Зразок завдання: *Here is a summary of some of the key points from these laws, and some other information which consumers might find useful. Complete the paragraphs with words and expressions from the box.*

1. accurate description	2. as described	3. cooling-off period	4. credit card fraud
5. credit voucher	6. defective	7. delivery arrangements	8. fit for purpose
9. give a refund	10. guarantee or warranty	11. opt out of	12. proof of purchase
13. receipt	14. responsibilities and liabilities	15. satisfactory quality	
16. unsolicited mail	17. unsolicited telemarketing	18. wear and tear	
19. within a reasonable time	20. written confirmation		

Consumer rights

Providers of goods and services (including credit providers and hire companies) all have _____ towards the customer which are aimed at protecting the customer and his / her rights.

When you buy goods, they must be of _____: the condition they are in should match your expectations based on the price you paid. They should also be '_____' (in other words, they must match the description made by the provider and / or the manufacturer), and they must be '_____' (they should do what you expect them to do).

All goods must carry a _____ in case they go wrong or do not meet your expectations.

If you need to return goods a shop or other supplier, you should do so _____: many shops and suppliers specify their own limit, usually 28 days, and can refuse to do anything if there is evidence of unreasonable _____ (signs that the goods have been used more than is normal or for a purpose for which they were not designed).

If you take goods back to a shop, they are entitled to ask for _____, such as a _____, a credit card slip, etc, that shows you actually bought the goods from them.

Many shops may refuse (illegally, if the product you have bought is faulty or _____) to _____, and instead of returning your money will offer you a _____ to use in that shop at a later date.

Where goods or services are ordered on the Internet, on-line shops should offer their customers a _____ after they have ordered them, in case the customer decides to suddenly cancel their order.

On-line shops should give the customer an _____ of the goods being sold, and clearly state the price, _____ and options (how and when the customer can expect to receive their goods, whether there is an extra charge for postage, etc).

On-line shops should also protect customers against _____, and should allow customers to _____ receiving further information and _____, _____ or unsolicited email. They should also send the customer _____ of their order (often in the form of an email sent after the order has been placed).

Обмежені можливості в комунікації призводять до наступної проблеми: у магістрів виникає мовний бар'єр при спробі спілкуватися діловою мовою. Із ціллю подолання мовного бар'єру майбутні правознавці складають короткі міні-діалоги в змінних парах на 2-4 репліки з кожної сторони. Для тренування обирають уже опрацьовані теми. Студенти можуть користуватися власними тематичними словниками. Необхідність пристосовуватися до манери спілкування нового співрозмовника та постійне звертання до опрацьованої лексики примушує студентів до багатократного повторення необхідних фраз, знімає напругу при контактуванні.

Оскільки до навчання в магістратурі приступають студенти з різним рівнем іншомовної компетентності, виникає проблема з вибором основного підручника. Практика викладання англійської мови магістрам-правознавцям показує, що користування двомовним підручником викликає менше утруднень при навчанні, ніж звертання до англійськомовних навчальних книг. Тому магістрам для опанування професійної мови пропонують вітчизняний підручник [16, с. 7]. Підручник побудований за тематичним принципом. У кожному розділі виділяються фонетичні особливості нових фахових слів. Уживання лексичних одиниць подано у взаємозв'язку з граматичними явищами англійської мови. Тексти для читання та лексико-граматичні вправи дозволяють засвоїти основні правила комунікації.

Залежно від рівня іншомовної компетенції, магістри отримують диференційовані завдання: перекласти спеціальний текст рідною мовою, переказати текст, доповнити інформацію, скласти власні речення або діалоги з новими словами, поставити свої запитання до тексту, доповнити схему або скласти власну схему за зразком. При виконанні тренувальних вправ урахується особистісне сприйняття інформації студентами. Під час вирішення проблемних ситуацій магістри самостійно обирають та характеризують уявний вид майбутньої діяльності.

З метою стимулювання мотивації до опанування спеціальною мовою та підвищення інтересу до майбутньої діяльності магістри самостійно прослуховують та переглядають автентичні матеріали. Далі коментують англійською мовою побачене чи почуте. Слабші студенти коментують матеріали рідною мовою, потім записують його англійською мовою та читають у групі.

Наприклад, майбутні правознавці ознайомлюються із правознавчою школою Британії [3]. **Завдання:** дати загальну характеристику закладу, познайомитись із інформацією про професійну кар'єру констебля у Великій Британії, порівняти з професійною кар'єрою вітчизняного робітника правоохоронних органів. **Ускладнене завдання:** зайти на вкладку «Advice and information» [4], вибрати одне з посилань, уміщене на сторінці (animal crime, protecting your anonymity, child abuse або інше за власним бажанням), ознайомитись із інформацією за обраною темою, надати короткий коментар англійською мовою, порівняти зі шляхами вирішення обраної проблеми в Україні. Коментар обов'язково записують у зошиті, потім оголошується або читають в групі. Якщо студенти обрали одну тему, можна послухати обидва коментарі та порівняти їхню змістовність та інформативність. Інший варіант представлення теми: обмін інформацією за принципом «запитання

– відповідь». Під час коментаря доповідача інші магістри знаходять однойменну тему, слідкують за ходом вислову, за бажанням задають питання.

Якщо завдання дуже складне для сприйняття, відео переглядається по частинах та обговорюється колективно. При вивченні теми «Правнича система США» магістри звертаються до додаткового джерела «*Overview of the American Legal System*» [5]. Відео умовно поділяється на чотири частини. Після перегляду кожної частини магістри занотують ключові слова, терміни, власні назви. При порівнянні британської та американської юридичної системи студенти користуються записами.

Магістри помічають, що порівняльний аналіз правничих систем різних країн спрощує сприйняття нової інформації. Вони зацікавлені в більш глибокому пізнанні означеної проблеми.

Для майбутніх правознавців важливо вміння оперувати даними про реальні події в Україні. При вивченні теми «*Types of crimes*» [16, с. 119–120] магістри ознайомлюють з типами правопорушень, дають повну характеристику одному з типів, визначають причини виникнення правопорушення, називають способи його запобігання та усунення. Студенти обов'язково вказують джерело отриманої інформації. Магістри також передивляються відео та представляють коментар до нього [2].

Зразок відповіді магістра групи МП-123 Голосової С.:

The video lesson discusses the topic «About crime, about thefts».

The information is presented in the form of short stories. After each story, the TV announcer repeats new concepts.

1. The plot can be called «An Incredible Incident on the Subway». A short story is given about how one of the metro stations is unsafe. The man says that he was waiting for the train and reading the newspaper. And his wallet, keys, and glasses disappeared unnoticed. And it's incredible. The TV announcer repeats the key words: theft, thief, robber.

2. The plot can be called «Theft of credit cards». It is the story of Kevin's credit cards being stolen. He said that he was having lunch on a houseboat and his mother called him. He got distracted by the conversation and went into the bedroom. By chance he heard someone open the door and footsteps. He interrupted the conversation and ran there. But there was no one there, and the door was open. It wasn't the wind. It was a man. He stole Kevin's credit cards. The police caught the thief. The TV announcer repeats the key words: a thief is someone who steals things, takes them away from the house unnoticed.

3. The plot can be called «The Theft That Never Happened». In the morning, Julia Maricia tells her friend James about the incident that happened to her the day before. She went to the cinema in the evening. When she returned home and inserted the key into the door, she heard that there was someone in her apartment. She got scared, left and called the police from the phone on the corner of the house. The police arrived quickly. But it was not a robber. Her friend from Munich, Karl, came out of her apartment. She didn't have anything missing. He used to do this when he lived in London. While Julia was at the cinema, he was waiting for her in the apartment. TV announcer: it's not a robber, it's Karl. He didn't steal anything.

4. What is the fourth story about? The guy talks about how his family was robbed several years ago. When he was growing up, they used to leave their bikes in the open garage. And they began to steal them. The girl says that her bag was stolen from her car. The TV announcer brings us back to the story of Julia and James. To emphasize that in this case there was no theft.

5. The plot can be called «My service in the police: nuances». In the story Katie Ashton is a police officer in Austin, Texas. She talks about her work. She has served in the police force for 13.5 years. Katie serves in the department that deals with crimes against property, that is, thefts. She controls several areas of the city. Investigates white collar and property crimes. Her area of responsibility is everything related to embezzlement or stolen property. Katie Ashton talks about the types of crimes she investigates.

6. How was Katie's service in the police? Katie said that after graduating from the Police Academy, everyone is first assigned to patrol. This lasts 2 years. During patrolling, young police officers study and undergo practical training. They also gain the skill to get to the right place as quickly as possible.

7. Are there certain nuances in the work of a police officer like Katie? Katie said that the police have assistants. These are informant agents from local residents. They tell the police what, where and how is happening in the area. These are unspoken assistants in preventing and solving crimes.

8. Were there any funny incidents in the service of Katie Ashton? Katie said that once while on patrol she received a call from a frightened woman. The woman was sure that there was a burglar in the house. Katie went into the house in complete darkness. The woman literally stuck to her and they walked like that. Suddenly the curtain hit them hard. Katie thought that a robber had done it and almost shot in that direction with a pistol. And it was just a gust of strong wind. There was no robber.

9. Why are there inserts from videos with police officers, screaming people, and people's dialogues? Illustration of Katie Ashton's story about the type of crimes she deals with, the concept of patrolling, the daily work of police officers, various situations. Katie said that while she was in college, she did not think about serving in the police. During her senior year, she attended and worked in various capacities in

community organizations and the regional police center. And she unexpectedly liked it there. This determined her choice of profession.

Висновки. Основними проблемами під час англомовної професійної підготовки магістрів-правознавців є неповні фахові знання англійської мови, слабе знання граматики, обмеженість або відсутність практичних мовних навичок, складнощі при відборі навчального підручника. Для усунення означених проблем здійснюється комплексне навчання студентів із використанням диференційованого, тематичного, комунікативного, особистісно-орієнтованого, проблемного підходів. Майбутні правознавці виконують тренувальні вправи, спрямовані на поглиблення лексико-граматичних знань із англійської мови. Засвоєння професійних мовних особливостей відбувається більшою частиною самостійно. Глибину та ефективність засвоєння знань контролюють на практичних заняттях шляхом коментарів та повідомлень магістрів, колективного обговорення реальних професійних проблем та ситуацій.

Усебічне вивчення фахової термінології, ведення тематичних словників, прослуховування та перегляд автентичних матеріалів, звертання до англомовних джерел при підготовці до практичних занять примушує магістрів уважніше ставитися до предмету «Іноземна мова спеціальності». Постійне звертання до юридичної документації, порівняння правничих систем різних країн зацікавлює студентів, спонукує до спільного розгляду пропонованих тем, сприяє глибшому засвоєнню змісту навчального курсу. Комунікативні англомовні навички допоможуть правознавцям реалізувати себе як фахівця у професійній діяльності.

Подальших розвідок вимагає проблема ділового спілкування англійською мовою. Магістрам необхідно навчатися застосовувати набуті знання у комунікації з колегами, за потреби залучати знання, отримані при вивченні профільних дисциплін. Англомовна підготовка правознавців стане результативною за умови спілкування з носіями мови: студентами, викладачами, колегами.

Література

1. Rawdon Wyatt. Check your English vocabulary for law. 3rd edition. A & C Black. London, 2006. 81 p.
2. Веб-сайт. URL: https://www.youtube.com/watch?v=PnjrOd1O8sc&list=PLvKQ8cPLYU6_GoHsh1e4ihy_yf9WoLJvz&index=35 (дата звернення: 03.04.2024)
3. Веб-сайт. URL: <https://www.cambs.police.uk> (дата звернення: 03.04.2024)
4. Веб-сайт. URL: <https://www.cambs.police.uk/advice/advice-and-information> (дата звернення: 03.04.2024)
5. Веб-сайт. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=d75upaDHSvY> (дата звернення: 25.02.2024)
6. Викладання іноземних мов в Україні та за її межами: досвід і виклики. Матеріали міжнародної наук.-практ. конференції (Івано-Франківськ, 21-22 березня 2019 р.). / відп. ред. Романишин І. М. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2019. 326 с.
7. Зарічанська Н., Поп О. Деякі аспекти формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх військових перекладачів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Педагогіка і психологія*. 2023. № 74. С. 47–52.
8. Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права. Тези доповідей IX Міжвузівської наук.-практ. Інтернет конференції (Київ, 25 квітня 2019 р.) / ред. кол.: Черней В. В., Чернявський С. С., Галдецька І. Г. та ін. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2019. 98 с.
9. Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права. Тези доповідей X Міжвузівської наук.-практ. Інтернет конференції (Київ, 30 квітня 2020 р.) / ред. кол.: Черней В. В., Чернявський С. С., Галдецька І. Г. та ін. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2020. 148 с.
10. Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів і сектору безпеки. Матеріали III Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 27 березня 2019 р.). Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. 292 с.
11. Кальченко Т. М., Горбач Н. Л., Бортник Ю. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі іншомовної підготовки правоохоронців. *Pedagogical sciences / «Colloquium-journal»*. 2022. № 36 (159). С. 4–6.
12. Липченко Т. С. Формування культурологічної компетенції майбутніх правоохоронців під час вивчення іноземної мови. *Інноваційна педагогіка. Теорія і методика професійної освіти*. 2021. Вип. 32. Т. 1. С. 105–107.
13. Мамонова О. І., Баланаєва О. В. Упровадження практичного складника в процес формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх правоохоронців. *Правовий часопис Донбасу*. 2023. № 3(84). С. 70–75.
14. Мамонова О. І., Волік О. В. Шляхи вдосконалення системи мовної підготовки майбутніх правоохоронців за допомогою комп'ютерних технологій. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 3 (68). С. 146–152.
15. Мельник А. Теоретичні аспекти проблеми розвитку дослідницької компетентності студентів магістратури. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Педагогіка і психологія*. 2023. № 75. С. 69–75.
16. Практичний курс англійської мови для працівників правоохоронних органів: посібник-практикум / відп. ред. Побережна Н. О. Дніпро: Адверта, 2016. 338 с.

17. Яворська А. О. Підвищення рівня комунікативної компетентності при іншомовній підготовці майбутніх працівників правоохоронних органів. *Актуальні питання розвитку комунікації в професійній діяльності правоохоронних органів: виклики XXI століття*: матеріали Міжвузівської наук.-практ. конференції. (Одеса, 24 квітня 2023 р.). Одеса: ОДУВС, 2023. С. 59–61.

References

1. Wyatt R. Check your English vocabulary for law. 3rd edition. London: A & C Black, 2006. 81 p. URL:
2. Retrieved 03.04.2024 from: https://www.youtube.com/watch?v=PnjrOd1O8sc&list=PLvKQ8cPLYU6_GoHsh1e4ihy_yf9WoLJvz&index=35 (in Eng.)
3. Retrieved 03.04.2024 from: <https://www.cambs.police.uk> (in Eng.)
4. Retrieved 03.04.2024 from: <https://www.cambs.police.uk/advice/advice-and-information> (in Eng.)
5. Retrieved 25.02.2024 from: <https://www.youtube.com/watch?v=d75upaDHSvY> (in Eng.)
6. Vykladannya inozemnykh mov v Ukraini ta za yiyi mezhamy: dosvid i vyklyky [Teaching Foreign Languages in Ukraine and Beyond: Best Practices and Challenges]. Materialy mizhnarodnoyi nauk.-prakt. konferentsiyi (Ivano-Frankivs'k, 21-22 bereznya 2019 r.). / vidp. red. Romanyshyn I. M. Ivano-Frankivsk: Precarpathian National University named after Vasyl Stefanyk, 2019. 326 s.
7. Zarichanska N., Pop O. Deyaki aspekty formuvannya inshomovnoyi komunikativnoyi kompetentnosti maybutnikh viys'kovykh perekladachiv [Some aspects of formation of foreign language communicative competence of future military translators]. Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhayla Kotsyubynskoho. Pedahohika i psykholohiya. № 74. 2023. S. 47-52.
8. Inshomovna pidhotovka pratsivnykiv OVS ta fakhivtsiv iz prava [Foreign language training of police officers and specialists in law]. Tezy dopovidey IX Mizhvuzivskoyi nauk.-prakt. Internet konferentsiyi (Kyiv, 25 kvitnya 2019 r.) / red. kol.: Chernyey V. V., Chernyavky S. S., Haldetska I. H. ta in. Kyiv: Natsionalna akademiya vnutrishnikh sprav, 2019. 98 s.
9. Inshomovna pidhotovka pratsivnykiv OVS ta fakhivtsiv iz prava [Foreign language training of police officers and specialists in law]. Tezy dopovidey X Mizhvuzivskoyi nauk.-prakt. Internet konferentsiyi (Kyiv, 30 kvitnya 2020 r.) / red. kol.: Chernyey V. V., Chernyavky S. S., Haldetska I. H. ta in. Kyiv: Natsionalna akademiya vnutrishnikh sprav, 2020. 148 s.
10. Inshomovna pidhotovka pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv i sektoru bezpeky [Foreign languages training of law enforcement agencies and security sector officers]. Materialy III Mizhnarodnoyi nauk.-prakt. konferentsiyi (Kyiv, 27 bereznya 2019 r.). Kyiv: Natsionalna akademiya prokuratury Ukrainy, 2019. 292 s.
11. Kalchenko T. M., Horbach N. L., Bortnyk Yu. M. Vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy u protsesi inshomovnoyi pidhotovky pravookhorontsiv [Use of information and communication technologies in the process of foreign language training of law officers]. Pedagogical sciences / «Colloquium-journal». № 36 (159). 2022. S. 4-6.
12. Lypchenko T. S. Formuvannya kulturolohichnoyi kompetentsiyi maybutnikh pravookhorontsiv pid chas vyvchennya inozemnoyi movy [Formation of cultural competence of future law enforcement during the study of a foreign language]. Innovatsiyna pedahohika. Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity. Vyp. 32. T. 1. 2021. S. 105-107.
13. Mamonova O. I., Balanayeva O. V. Uprovazhennya praktychnoho skladnyka v protses formuvannya inshomovnoyi komunikativnoyi kompetentnosti maybutnikh pravookhorontsiv [Implementation of a practical component in the process of forming foreign language communicative competence of future law officers]. Pravovyy chasopys Donbasu. № 3(84). 2023. S. 70-75.
14. Mamonova O. I., Volik O. V. Shlyakhy vdoshkonalennya systemy movnoyi pidhotovky maybutnikh pravookhorontsiv za dopomohoyu kompyuternykh tekhnolohiy [Ways to improve the language training system of future law enforcers by using computer technologies]. Pravovyy chasopys Donbasu. № 3(68). 2019. S. 146-152.
15. Melnyk A. Teoretychni aspekty problemy rozvytku doslidnytskoyi kompetentnosti studentiv mahistratury [Theoretical principles of the development of research competence of Master's students]. Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhayla Kotsyubynskoho. Pedahohika i psykholohiya. № 75. 2023. S. 69-75.
16. Praktychnyy kurs anhliyskoyi movy dlya pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv: posibnyk-praktykum / vidp. red. Poberezhna N. O. [Practical English Course for Law Enforcement Officers: Manual-Workshop / In N. O. Poberezhna (Ed.)] Dnipro: Adverta, 2016. 338 s.
17. Yavorska A. O. Pidvyshchennya rivnya komunikativnoyi kompetentnosti pry inshomovniy pidhotovtsi maybutnikh pratsivnykiv pravookhoronnykh orhaniv [Increasing the level of communicative competence in foreign language training of future law enforcement officers] Aktualni pytannya rozvytku komunikatsiyi v profesiyniy diyalnosti pravookhoronnykh orhaniv: vyklyky XXI stolittya: materialy Mizhvuzivskoyi nauk.-prakt. konferentsiyi. (Odesa, 24 kvitnya 2023 r.). Odesa: ODUVS, 2023. S. 59-61.